

**EVALUAREA TEMATICĂ A
CONSILIULUI JUDEȚEAN COVASNA
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020**

Raport de evaluare

- I. **Introducere**
- II. **Constatări**
- III. **Bune practici**
- IV. **Recomandări**

I. INTRODUCERE

Adresa fizică: strada Piața Libertății nr. 4, municipiul Sfântu Gheorghe, județul Covasna

Adresa virtuală: <http://www.kvmt.ro/index.php?> (pagina de internet are versiuni atât în limba română cât și în limba maghiară)

Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:

- Lege nr. 215 din 23 aprilie 2001 - Legea administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;

- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
- Codul penal;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

Misiune / atribuții / competențe: Potrivit chestionarului de evaluare, Consiliul Județean Covasna este autoritate a administrației publice locale constituită la nivelul județului Covasna pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean și este compus din 31 de consilieri județeni, aleși prin vot în condițiile legii, ca parte legislativă a autorității.

Consiliul Județean Covasna are un aparat de specialitate care este subordonat președintelui acestuia, care reprezintă executivul autorității.

Misiunea de evaluare a constat în analiza chestionarului transmis de instituția evaluată în data de 16.04.2019 și în desfășurarea vizitei la fața locului, în data de **25 iunie 2019** între orele 12:30 - 15:30.

Componența echipei de evaluare:

- _____, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, direcția Elaborare Acte Normative, Ministerul Justiției, reprezentant al platformei de cooperare a administrației centrale;
- _____, inspector de integritate, Agenția Națională de Integritate, reprezentant al platformei autorităților independente și instituțiilor anticorupție;
- _____, consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice locale.

Din partea Secretariatului Tehnic al SNA a participat domnul _____, director, Direcția de Prevenire a Criminalității, coordonator al Secretariatului tehnic al SNA din cadrul Ministerul Justiției.

Din partea Consiliului Județean COVASNA au participat:

- _____, vicepreședinte al Consiliului Județean Covasna;
- _____, secretarul general al județului Covasna;
- _____, consilier;
- _____, consilier;
- _____, consilier;
- _____, inspector de specialitate;
- _____, inspector.

Aspecte generale privind organizarea și funcționarea Consiliului Județean Covasna și a structurilor subordonate incluse în procesul de evaluare:

Organigrama instituției a fost aprobată prin Hotărârea nr. 33/29.03.2018 a Consiliului Județean Covasna poate fi consultată pe pagina de internet a instituției, la adresa:

<http://www.kvmt.ro/szervezeti-felepites/>

Populația județului Covasna este de aproximativ 205.000 locuitori. În cadrul Consiliului Județean Covasna își desfășoară activitatea un număr de 115 de persoane (cu funcții de execuție, de conducere și de demnitate publică), acesta fiind numărul de personal normat, după cum rezultă din organigrama instituției.

Tipul funcției	Nr. total de funcții	Din care femei	Din care bărbați	Total poziții ocupate în dec.2018	Total poziții vacante în dec. 2018
De demnitate publică	3	0	3	3	0
De conducere	12	3	8	11	1
De execuție	100	57	28	85	15

Structuri subordonate

1. Biblioteca Județeană "Bod Péter"- Bod Péter Megyei Könyvtár;
2. Muzeul Național Secuiesc-Székely Nemzeti Múzeum;
3. Școala Populară de Arte și Meserii Sfântu Gheorghe - Művészeti Népiskola Sepsiszentgyörgy;
4. Centrul de Cultură al Județului Covasna - Kovászna Megyei Művelődési Központ;
5. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna;
6. Serviciul Public Comunitar Județean de Evidență a Persoanelor Covasna;
7. Ansamblul de Dansuri "Trei Scaune"- "Háromszék";
8. Școala Gimnazială Specială Sfântu Gheorghe;
9. Spitalul Județean de Urgență "Dr. Fogolyán Kristof" Sfântu Gheorghe;

10. Centrul Județean pentru protecția Naturii, Dezvoltare Rurală și Salvamont.

Numărul total de personal din cele 10 entități subordonate plus aparatul de specialitate este de aproximativ 2000 persoane. În acest context, precizăm că în materia ce face obiectul evaluării nu a fost instituit un sistem de colaborare/consiliere/consultare cu unitățile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, deși Consiliul Județean este ordonator principal de credite în sensul prevederilor art. 21 din Legea nr. 273/2006 *privind finanțele publice locale*. În același sens, la nivelul Consiliului Județean Covasna nu se realizează monitorizarea stadiului aplicării prevederilor Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 la nivelul structurilor subordonate.

Refuzul deschis al interlocutorilor de a exercita coordonarea activităților SNA, inclusiv de a ține legătura cu responsabilii pe teme de integritate din aceste entități, motivat de o interpretare foarte restrânsă a autorității exercitate de structura supra-ordonată, generează dificultăți de abordare unitară, coordonare metodologică și raportare centralizată a problematicilor SNA. Este recomandabil ca CJ Covasna să exercite un rol activ de promovare a agendei de integritate în relația cu structurile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, inclusiv prin centralizarea raportărilor anuale subsumate SNA și prin organizarea unor întâlniri ale responsabililor pe temele specifice prevenirii corupției și promovării transparenței și integrității din cadrul structurii supraordonate cu omologii de la nivelul subordonatelor.

II. CONSTATĂRI

Evaluarea a avut ca obiect modul de implementare a următorilor indicatori:

- (1) conflictele de interese;
- (2) accesul la informații de interes public;
- (3) incompatibilități;
- (4) declararea cadourilor;
- (5) protecția avertizorului în interes public.

În plus, față de întrebările transmise prin chestionar, au fost abordate și teme aflate în legătură directă cu cele enumerate mai sus, precum **transparența în procesul decizional, declarațiile de avere, conflictele de interese ulterioare exercitării funcției (pantouflage-interdicția post-angajare)**.

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, Consiliul Județean Covasna a transmis direcției de specialitate din cadrul MLPDA responsabilă cu monitorizarea implementării prevederilor SNA la nivel local următoarele documente:

- Declarația privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020;
- Analiza privind riscurile și vulnerabilitățile la corupție (Anexa C);
- Planul de integritate al Consiliului Județean Covasna;
- Chestionarul tematic de evaluare structurat pe temele de evaluare în anul 2019.

Pe site-ul instituției se regăsește o secțiune specială unde este publicată Strategia Națională Anticorupție: <http://www.kvmt.ro/orszagos-korrupcioellenes-strategia/>

CONFLICTE DE INTERESE

Atât din discuții cât și din chestionarul de evaluare, au rezultat următoarele:

- În cadrul Consiliului Județean Covasna nu au fost persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, în cursul anului anterior, 2018.

- Drept consecință a acestui fapt, nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative.

- Nu au fost implementate măsuri pentru prevenirea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, precum și în legătură cu încălcarea normelor privind declararea averilor și a intereselor și, totodată, pentru gestionarea eficientă a apariției unor astfel de incidente de integritate.

- În legătură cu implementarea de măsuri de identificare timpurie a incidentelor de integritate (avere nejustificată, conflict de interese), în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate (ex. audit intern, registrul conflictelor de interese) au fost avute în vedere informații ale personalului cu privire la modul și termenele de depunere a acestor declarații.

- Personalul din cadrul instituției nu a beneficiat, în perioada de referință, de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese.

- La nivelul instituției au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese. De precizat că în chestionar nu au fost formulate întrebări teoretice ci chestionarul pornește de la situații generale (spețe) ce pot fi întâlnite. La sfârșit nu există o evaluare generală a gradului de cunoaștere ci una punctuală, pe fiecare situație prezentată. Gradul de cunoaștere reieșit din analiza chestionarelor completate a fost unul peste medie. Cu titlu de recomandare, pornind de la acest bun exemplu, scopul chestionarului ar trebui să fie evaluarea generală, a fiecărei persoane care își desfășoară activitatea în instituție.

- La nivelul instituției **nu a fost adoptată o procedură operațională privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese**. În privința canalelor de raportare a eventualelor situații de conflict de interese, reprezentanții Consiliului Județean Covasna au afirmat că aceasta se face către consilierul de etică sau „la președintele Comisiei de integritate”. Din discuții a rezultat că nu există desemnată o așa numită „comisie de integritate”. De asemenea, experții participanți la discuții au precizat că prin atribuirea de astfel de atribuții consilierului de etică, este acoperită exclusiv problematica funcționarilor publici. Se recomandă elaborarea unei eventuale proceduri care să țină cont de toate aceste detalii.

- La nivelul instituției au fost desemnate persoane responsabile care asigură implementarea prevederilor legale privind declarațiile de interese, în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) din Legea nr. 176/2010. Aceste persoane nu au beneficiat de programe de formare în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la depunerea și completarea declarațiilor de interese. În cadrul discuțiilor, experții prezenți la dezbateri au oferit posibile soluții necostisitoare de a da acces la formare a personalului desemnat cu responsabilități în materia ce face obiectul evaluării.

- Cu referire la modul în care Consiliul Județean Covasna asigură implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de interese, prin raportare la art. 6 și art. 7 din Legea nr. 176/2010, precum și dificultățile întâmpinate, din chestionar dar și din discuții au rezultat următoarele:

În cazul aleșilor locali (consilieri județeni și președintele autorității):

În fiecare an, înainte de 15 iunie (sau ori de câte ori este necesar) persoana responsabilă cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și de interese trimite către aleșii locali adresa privind necesitatea depunerii declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese, precum și formularele acestora. Dacă este necesar, persoana respectivă oferă consultanță pentru completarea corectă a rubricilor din declarații. Când aleșii locali depun declarațiile de avere și declarațiile de interese, persoana responsabilă le primește, le înregistrează și le eliberează acestora o dovadă de depunere.

După înregistrare, în termen de cel mult 10 zile, trimite la Agenția Națională de Integritate copii certificate, pentru conformitate, ale declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese depuse, și câte o copie certificată a registrelor speciale.

În termen de 10 zile de la primirea declarației de avere și a declarației de interese, persoana responsabilă sesizează, dacă este cazul, deficiențele în completarea acestora și va recomanda persoanei în cauză rectificarea declarației.

Persoana responsabilă cu implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese, anonimizează declarațiile depuse de către aleșii locali și asigură păstrarea acestora pe pagina web a autorității.

După expirarea termenului de depunere, persoana responsabilă întocmește o listă cu persoanele care nu au depus declarațiile de avere și declarațiile de interese în termen și informează de îndată aceste persoane, solicitându-le un punct de vedere în termen de 10 zile lucrătoare, iar lista definitivă cu persoanele care nu au depus în termen sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și cele de interese, însoțită de punctele de vedere primite, se transmite Agenției până la data de 1 august a aceluiași an.

În cazul funcționarilor:

Cu privire la modul în care este asigurată implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de interese, prin raportare la art. 7 din Legea nr. 176/2010, vă prezentăm următoarele: cu o lună înainte de termenul stabilit pentru predarea declarațiilor de avere și de interese, persoana desemnată conform art. 5 alin. 2 (2) din Legea nr. 176/2010 a adus la cunoștință personalului, care trebuie să depună declarațiile de avere și de interese, data limită de predare, modelul declarațiilor transmis de Agenția Națională de Integritate, precum și ghidul de completare a acestora, prin informare personală cu ajutorul poștei electronice.

Pentru completare, cât și pe perioada completării, persoana responsabilă cu implementarea declarațiilor a consiliat în anul 2018 un procent de 60% din persoanele care trebuia să completeze declarațiile de avere și de interese, referitor la unele nelămuriri de completare, după care declarațiile au fost predate pentru verificare.

Persoana desemnată în acest sens, la primirea declarațiilor de avere și de interese le-a verificat și dacă a fost cazul le-a recomandat persoanelor care le-au completat să remedieze deficiențele depistate, cu celeritate.

Declarațiile completate au fost înregistrate la registratura autorității și apoi au fost evidențiate în registrele speciale cu caracter public, respective în Registrul declarațiilor de avere și în Registrul de interese.

Declarațiile de avere și de interese s-au completat în câte două exemplare, unul fiind anonimizat și apoi pus pe pagina web a instituției, cu ajutorul persoanei care are atribuții în acest sens, în termenul prevăzut de lege, după care a fost distrus.

Exemplarul neanonimizat a fost introdus în dosarul profesional al persoanei, nu înainte de a i se face o copie pe care s-a aplicat ștampila și semnătura pentru conformitate cu originalul, și transmis cu poșta specială la Agenția Națională de Integritate, în termenul prevăzut de lege, cu adresă de înaintare semnată de conducătorul instituției (ordonator principal de credite).

- La nivelul Consiliului Județean Covasna nu au fost emise avertismente de integritate în desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică cu privire la potențiale conflicte de interese, de către Sistemul PREVENT, monitorizat de Agenția Națională de Integritate.

- În ceea ce privește evitarea conflictelor de interese în cazul consilierilor județeni, ca măsură de diligență, conducătorul fiecărei ședințe de consiliu invită consilierii județeni ca în raport de ordinea de zi a ședinței să se abțină sau, după caz, să nu voteze, în cazul în care votul ar putea genera o încălcare a regimului conflictelor de interese. Atât în procesul verbal cât și în minuta de ședință se ia act de această împrejurare.

PANTOUFLAGE (INTERDICȚIA POST ANGAJARE)

- În cadrul discuțiilor purtate în cadrul temei privind „*conflictul de interese*”, a fost abordată și chestiunea *pantouflage*-ului. Astfel, s-a constatat că nu există o cunoaștere aprofundată a subiectului. Pornind și de la definiția cuprinsă în Strategia Națională Anticorupție¹, cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

- Ca sediu general al materiei, interdicția post angajare se regăsește în cuprinsul prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice*

¹ Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 din 10 august 2016 *privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016 - 2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 23 august 2016: „*Pantouflage: Noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția publică asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora*”.

naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 94 alin. (3) Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de specificitatea instituției poate fi gândită o procedură pentru aplicarea legii.

- La momentul vizitei nu există un mecanism intern de monitorizare a situațiilor ce pot genera încălcări ale interdicțiilor legale cunoscute generic sub numele de *pantouflage* sau interdicția post-angajare.

- Reprezentanții Consiliului Județean Covasna au menționat cazierul administrativ care constituie o obligație în ceea ce privește numirea în funcția publică și care ar cuprinde informațiile de natură disciplinar-administrativă în legătură cu persoana în cauză (inclusiv interdicția de 3 ani reglementată de art. 25 din Legea nr. 176/2010). Deși ar fi de dorit ca în cazul cazierului administrativ, acesta să oglindească aspectele de natură disciplinar-administrativă, în realitate acesta poate furniza date numai în legătură cu sancțiunile disciplinare aplicate persoanei în cauză în temeiul raportului de muncă. În ceea ce privește interdicția de 3 ani despre care aminteam, ar trebui verificat Portalul existent pe pagina de internet a Agenției Naționale de Integritate (<https://www.integritate.eu/>).

În privința situațiilor de interdicție post angajare, ca și recomandare, experții participanți la discuții au prezentat următoarea posibilă modalitate de abordare:

- în cazul obținerii și a utilizării fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale: posibilitatea transmiterii unei adrese de informare către beneficiarii persoane fizice/juridice de drept privat, privind încetarea contractului de muncă a unei persoane din instituție care a fost implicată, ca membru al echipei unui proiect, în elaborarea cererii de finanțare și a caietelor de sarcini (și asupra interdicției de angajare în acea entitate pe parcursul unei perioade de cel puțin 12 luni de la semnarea contractului de finanțare)

- în cazul funcționarului public care a desfășurat activități de monitorizare și control la societățile comerciale sau alte unități cu scop lucrativ, transmiterea unei adrese de informare privind încetarea raportului de serviciu al acestui funcționar către aceste entități și precizarea prevederilor legii privind interdicția acestei persoane de a se angaja, timp de 3 ani, la operatorii economici în cauză.

ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

Ca urmare a analizei paginii de internet a Consiliului Județean Covasna, a chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

- La nivelul instituției, a fost desemnată o persoană specializată cu atribuții exclusive în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001.

- Atribuțiile acestei persoane desemnate sunt reglementate în *Regulamentul de organizare și funcționare* al instituției.

- Persoana responsabilă de aplicarea Legii nr. 544/2001 nu a beneficiat de instruire de specialitate în perioada de raportare, pe fondul lipsei de finanțare.

- Pe pagina de internet sunt publicate informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001, adresa de web fiind <http://www.kvmt.ro/beszamolok-jelentesek/> .
- La avizierul instituției sunt publicate informații privind salarizarea funcțiilor/pozițiilor din instituție. De asemenea, atât pe pagina de internet cât și la avizierul instituției sunt publicate *lista cuprinzând documentele de interes public din instituție și lista cuprinzând categoriile de documente produse și/sau gestionate, potrivit legii, în cadrul instituției*.
- Ca metode de comunicare online a informațiilor de interese public, Consiliul Județean Covasna folosește atât adresa directă de web, amintită la punctul 3)cât și mai multe adrese de email: office@kvmt.ro; petitii@kvmt.ro.
- În ultimul an nu au fost semnalate situații de nerespectare a prevederilor Legii nr.544/2001 - nici în ceea ce privește termenele, accesul la aceste informații, nefiind înregistrate, prin urmare, nici reclamații administrative ori plângeri în instanță.
- Din discuție a rezultat că obiect al informației de interes public îl fac informațiile brute deținute de instituție, neexistând obligația legală a prelucrării acesteia sau a generării unei informații inexistente.
- Cu toate acestea, din cazuistica anterioară, în anii 2015-2016 s-a desfășurat un proces, pierdut de autoritatea locală, obiectul acestuia fiind furnizarea de informații care necesitau prelucrare.
- Cu privire la *datele publice deschise (open data)*, pe pagina de internet a instituției documentele de interes public se regăsesc atât în format *pdf* editabil, dar și *pdf*, needitabil (diferite formulare însă și bugetul instituției). Nu există o procedură internă privind publicarea în format deschis și nici un mecanism de monitorizare a acestui aspect.
- Deși există o secțiune de informare legislativă, pe pagina de internet a instituției nu sunt publicate textele la zi ale actelor normative de interes (privind activitatea instituției, privind regimul declarării averilor și a intereselor, privind regimul incompatibilităților, etc.).
- La nivelul județului apare în format electronic „Monitorul Oficial al județului Covasna”, publicație lunară bilingvă - în limbile română și maghiară, cuprinzând hotărârile adoptate de Consiliul Județean Covasna, dispoziții emise de președintele Consiliului județean Covasna și ordine emise de prefectul Județului Covasna, un bun instrument de documentare pentru cetățeni și operatori economici. <http://www.kvmt.ro/kovaszna-megye-hivatalos-kozlonye/> . Menționăm că documentul este în format *.pdf*, editabil.
- La nivelul instituției sunt înregistrate ocazional și solicitări de acces la fondul documentar al instituției, primite din partea persoanelor care efectuează studii și cercetări în folos propriu sau în interes de serviciu (art. 11 din Legea nr. 544/2001). Rezultatul documentării nu a fost niciodată comunicat de către solicitanți.
- Comunicarea cu cetățenii județului prin intermediul rețelei de socializare *Facebook*, fapt care permite popularizarea în timp real a activităților instituției într-o formă facilă și populară, precum și menținerea contactului cu comunitatea, ori cu persoane aflate la distanță, dar care sunt interesate de comunitatea locală.
- Nu există o secțiune dedicată agendei de lucru a persoanelor din conducerea instituției.

TRANSPARENȚA ÎN PROCESUL DECIZIONAL

Discuțiile purtate în cadrul Consiliului Județean Covasna în cadrul temei „Accesul la informații de interes public” au atins și problematica *transparenței în procesul decizional* și au relevat faptul că sunt cunoscute și aplicate prevederile Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, republicată;

- Pe pagina de internet este dedicată transparenței decizionale o secțiune:
<http://www.kvmt.ro/donteshozatali-atlathatosag-/>;
- Există colaborare cu societatea civilă însă aceasta se situează la nivel redus, datorită în principal interesului slab arătat de organizațiile neguvernamentale;
- Cu privire la anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către instituție, din consultarea paginii de internet a rezultat faptul că proiectele de hotărâre sunt aduse la cunoștința publicului cu respectarea termenului legal prevăzut de lege - se interpretează ca fiind obligatoriu termenul de 10 zile;
- Proiectele de acte normative trebuie însoțite de documente ce motivează/ justifică necesitatea elaborării (notă de fundamentare, referat de aprobare), precum și de eventuale studii de impact, fiind publicate în format *pdf*, needitabil;
- Pentru fiecare proiect a fost stabilit un termen limită pentru primirea de propuneri, opinii, sugestii;
- Sunt precizate locul și modalitatea în care cei interesați pot transmite în scris propuneri, opinii, sugestii;
- Nu au fost organizate întâlniri publice în vederea dezbaterii proiectelor de acte normative și, pe cale de consecință, nu au fost redactate minute.
- Nu au fost situații în care se promovează proiecte de acte normative în procedură de urgență, cu aplicarea art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003, republicată;
- Nu au fost sesizări privind încălcarea dreptului de participare la procesul de elaborare a actelor normative;
- Raportul anual privind transparența decizională este publicat pe site-ul instituției
- Cu privire la această temă, se ia act de faptul că sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, fiind publicate, în vederea dezbaterii, hotărârile consiliului județean.
- Cu referire la promovarea în condiții de urgență, potrivit art. 7 alin. (13) din lege, experții prezenți la dezbateri au menționat necesitatea întrunirii cumulative a condițiilor legale, după cum urmează: „(13) În cazul reglementării unei situații care, din cauza **circumstanțelor sale excepționale**, impune adoptarea de **soluții imediate**, în vederea **evitării unei grave atingeri aduse interesului public**, proiectele de acte normative se supun adoptării în procedura de urgență prevăzută de reglementările în vigoare.”
- Sunt publicate rapoartele anuale prevăzute de art. 13 alin. (2) din Legea nr.52/2003.
- Interlocutorii au anunțat intenția de a reface site-ul instituției, ocazie cu care este recomandabil să se aibă în vedere Standardul general de publicare a informațiilor de interes public, conținut de Anexa nr. 4 la SNA.

INCOMPATIBILITĂȚI

Din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, au rezultat următoarele:

1. În cadrul Consiliului Județean Covasna nu a existat niciun caz în care Agenția Națională de Integritate să fi emis raport de evaluare prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților.
2. Față de această împrejurare, din cuprinsul chestionarului rezultă că prin urmare nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative întrucât cazul menționat nu a fost soluționat definitiv.
3. Având în vedere necesitatea prevenirii încălcării regimului juridic al incompatibilităților la nivelul instituției se are în vedere elaborarea unei proceduri privind evitarea cazurilor de incompatibilitate care ar urma să cuprindă măsuri de identificare timpurie cu privire la incompatibilități, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate (ex. audit intern, registrul funcțiilor sensibile, registrul incompatibilităților, solicitări de puncte de vedere adresate Agenției Naționale de Integritate, etc.).
5. Cu referire la canalele de comunicare disponibile pentru situația în care un angajat/funcționar public dorește să sesizeze o situație de incompatibilitate, în chestionar a fost menționat faptul că nu a fost reglementat un astfel de canal însă din discuții a rezultat că oricine poate înregistra o sesizare la registratura instituției.
6. Personalul din cadrul instituției nu a participat, în perioada de referință, la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților.
7. De asemenea, în instituție nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

DECLARAREA CADOURILOR

Și în legătură cu această temă, din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-20120, au rezultat următoarele:

1. Din chestionar rezultă că de vreme ce nu sunt bunuri de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004 *privind bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, la nivelul instituției nu există documentele de evidență pentru declararea cadourilor.
2. Nu a fost constituită, conform Legii nr. 251/2004, o comisie de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției.
3. Cu referire la publicitatea unor astfel de cadouri primite în urma acțiunilor de protocol, din discuții a rezultat ca în cazul apariției de cazuri de declarare a cadourilor, lista acestora urmează să fie făcută pe pagina de internet a instituției. Membrii echipei subliniază faptul că, și în situația în care

nu s-au primit cadouri, se recomandă publicarea unui anunț prin care se aduce la cunoștința opiniei publice faptul că nu s-au înregistrat cadouri.

4. Discuțiile au scos în evidență neclarități în legătură cu modalitatea de evaluare a unor astfel de bunuri primite cadou.

În cadrul discuțiilor s-a evidențiat faptul că evaluarea asupra utilității unei proceduri sau a aplicării directe a prevederilor legale în materia declarării cadourilor revine instituției, care cunoaște cel mai bine specificul și numărul bunurilor de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004. Importantă este aducerea la îndeplinire a prevederilor legale.

Totodată, evaluatorii au atras atenția că legislația în materia declarării cadourilor datează de 15 ani, iar prezumtiva neprimire a unor cadouri declarabile în acest interval nu justifică neluarea măsurilor prevăzute de lege, respectiv constituirea comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor și a registrului de evidență.

Cu referire la problema evaluării cadourilor, au fost aduse în discuție exemple de bună practică utilizate atât în alte instituții publice cât și, în anume cazuri, în activitatea diplomatică.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

În cadrul discuțiilor, pornind de la răspunsurile oferite prin chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, s-a subliniat faptul că la nivelul Consiliului Județean Covasna nu au existat avertizări în interes public.

În acest sens, identificarea corectă a avertizărilor în interes public dintre petițiile înregistrate pe orice cale, specificitatea canalelor optime de raportare și soluționare a acestora sunt foarte importante. Din această perspectivă dar și din perspectiva clarificării unor pași procedurali bine stabiliți, se impune aprobarea unei proceduri operaționale de sistem.

Din perspectiva structurilor din instituție competente să analizeze pe fond conținutul avertizării în interes public, se va avea în vedere ca soluția pentru care optează procedura să fie acoperitoare pentru toate categoriile de personal.

III. BUNE PRACTICI

- Ca măsură de diligență, în ceea ce privește evitarea conflictelor de interese, conducătorul fiecărei ședințe de consiliu invită consilierii județeni ca, în raport de ordinea de zi a ședinței, să se abțină sau, după caz, să nu voteze, în cazul în care votul ar putea genera o încălcare a regimului conflictelor de interese.
- Diseminarea, la nivelul instituției, a unor chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese pornind de la situații generale (spețe) ce pot fi întâlnite în activitatea de zi cu zi din instituție;

- Comunicarea cu cetățenii județului prin intermediul rețelei de socializare *Facebook*, fapt care permite popularizarea în timp real a activităților instituției într-o formă facilă și populară, precum și menținerea contactului cu comunitatea, ori cu persoane aflate la distanță, dar care sunt interesate de comunitatea locală.

IV. RECOMANDĂRI

CONFLICTELE DE INTERESE

1. Elaborarea la nivelul instituției a unei proceduri operaționale care să se refere la prevenirea conflictului de interese precum și la modalitățile de gestionare în situația apariției unei astfel de situații. Gândirea în cadrul acestei proceduri a unor dispoziții privind interdicția post-angajare (pantouflage), inclusiv din perspectiva art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011.
2. Cu privire la elaborarea de viitoare proceduri operaționale, va trebui avută în vedere analiza serioasă a activității procedurabile în vederea evitării riscurilor specifice:
 - (a) supra-reglementare: se constată la nivelul întregii administrații o tendință tot mai accentuată de a elabora proceduri de lucru, fără o analiză temeinică a nevoii de reglementare. Există situații în care legislația primară sau secundară (mai ales în ipoteza în care un act normativ beneficiază de norme de aplicare) este suficientă și poate fi aplicată direct în viața instituției publice. Dimpotrivă, există și materii care sunt reglementate de o manieră generică, caz în care s-ar impune detalierea reglementării primare prin proceduri interne.
 - (b) reglementare inutilă: foarte multe proceduri se limitează, din păcate, la a copia textele legale pre-existente. Deși se poate recunoaște și în acest caz un merit al procedurii de a pune laolaltă texte uneori disparate, utilitatea unei astfel de proceduri este foarte redusă, întrucât nu ajută în mod efectiv personalul căruia i se adresează. Rolul procedurilor este de a traduce, în termeni cât se poate de concreți și aplicați, o prevedere generică într-un context instituțional particular.
 - (c) reglementare riscantă: prin intermediul unei proceduri nu se poate modifica sau restrânge aplicarea actelor normative de nivel superior. Procedura detaliază o prevedere legală, dar nu o înlocuiește sau modifică.

ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

1. Completarea listei de acte normative publicate pe pagina de internet a instituției și cu alte reglementări (legislația privind avertizorii de integritate, privind declararea cadourilor, etc.);
2. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001, republicată;
3. Elaborarea și actualizarea permanentă, pe pagina de internet a instituției, a unei liste de întrebări și răspunsuri frecvente, pe teme de larg interes public;
4. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 52/2003, republicată;

5. Publicarea în format deschis, a informațiilor/documentelor astfel încât să fie utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite. Identificarea și publicarea periodică a celor mai relevante informații pentru obiectul de activitate al instituției, în format deschis (statistici, raportări, informații utile);
6. Publicarea agendei de lucru a persoanelor din conducerea instituției;
7. Evaluarea lărgirii posibilităților de comunicare cu comunitatea și prin intermediul altor rețele de socializare;
8. Cu referire la pagina de internet a instituției, se recomandă folosirea ca ghid a Standardului general de publicare a informațiilor de interes public cuprins în Anexa nr. 4 la Strategia Națională Anticorupție 2016-2020.

INCOMPATIBILITĂȚI

Elaborarea unei proceduri pentru evitarea și gestionarea în cazul apariției, a unor situații de încălcare a regimului incompatibilităților. Cu această ocazie se poate reglementa și modul de verificare a interdicției de 3 ani prevăzută de art. 25 din Legea nr. 176/2010.

DECLARAREA CADOURILOR

Trebuie aduse la îndeplinire prevederile Legii nr. 251/2004 *privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitare mandatului sau a funcției*, fiind fără relevanță faptul că nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

În condițiile în care problematica avertizorilor în interes public capătă o mai mare însemnătate la nivelul Uniunii Europene, și la nivelul Consiliului Județean Covasna, pornind și de la buna practică întâlnită la nivelul altor instituții ale autorității publice locale (amintim Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe) trebuie elaborată o procedură simplă dar cuprinzătoare care să aibă în vedere protecția avertizorului, canalele de raportare a acestor avertizări și modul și structura împuternicite cu soluționarea celor semnalate.

Plus recomandare cu caracter general:

Este recomandabil ca CJ Covasna să exercite un rol activ de promovare a agendei de integritate în relația cu structurile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, inclusiv prin centralizarea raportărilor anuale subsumate SNA și prin organizarea unor întâlniri ale responsabililor pe teme specifice prevenirii corupției și promovării transparenței și integrității din cadrul structurii supraordonate cu omologii de la nivelul subordonatelor.

ALTELE

Având în vedere aprobarea **Codului administrativ** prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019, recomandăm analizarea modificărilor legislative aduse prin acest act normativ și întreprinderea demersurilor în vederea respectării prevederilor acestuia.

De exemplu:

Art. 197 (*Comunicarea și aducerea la cunoștință a actelor administrative*) prevede la alin. (5) ca „Hotărârile și dispozițiile, documentele și informațiile financiare, precum și alte documente prevăzute de lege se publică, pentru informare, în format electronic și în monitorul oficial local care se organizează potrivit procedurii prevăzute în Anexa nr. 1²”. Conform acestei proceduri structura paginii de internet a fiecărei unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale, va cuprinde o etichetă (secțiune) distinctă în prima pagină a meniului, în prima linie, în partea dreaptă numită **Monitorul Oficial Local** (care va cuprinde șase subetichete în care se vor regăsi documentele prevăzute la art. 1. alin. 2, 3). Ulterior creării acestei etichete, ordonatorii principali de credite transmit ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice linkul respectiv, în termen de **30 de zile de la intrarea în vigoare a procedurii (3 iulie 2019)**. Totodată, orice modificare a linkului transmis se comunică, în termen de 15 zile de la realizarea acesteia, ministerului cu atribuții în domeniul administrației publice în vederea actualizării.

Din modificările aduse de articolul 634 la lit. h) a art. 26 alin. (1) din [Legea nr. 176/2010](#) privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea [Legii nr. 144/2007](#) privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, reiese că pentru categoria **aleși locali** Agenția Națională de Integritate va comunica raportul de evaluare **instituției prefectului**. Totodată, litera i) a art. 26 alin. (1) fost abrogată.

² <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/215926>